

Schriftlezingen:

Genesis 32:23-32

²³Het was nog nacht toen Jakob opstond en de Jabbok overstak op een doorwaadbare plaats, samen met zijn beide vrouwen, zijn twee bijvrouwen en zijn elf kinderen. ²⁴Nadat hij hen over de rivier had geholpen, bracht hij ook al zijn bezittingen naar de overkant. ²⁵Maar zelf bleef hij achter, helemaal alleen, en er worstelde iemand met hem totdat de dag aanbrak. ²⁶Toen de ander zag dat hij het niet van hem kon winnen, raakte hij Jakobs heup aan, en daardoor raakte Jakobs heup tijdens die worsteling ontwricht. ²⁷Toen zei de ander: 'Laat mij gaan, het wordt al dag.' Maar Jakob zei: 'Ik laat u niet gaan tenzij u mij zegent.' ²⁸De ander vroeg: 'Hoe luidt je naam?' 'Jakob,' antwoordde hij. ²⁹Daarop zei hij: 'Voortaan zal je naam niet Jakob zijn maar Israël, want je hebt met God en mensen gestreden en je hebt gewonnen.' ³⁰Jakob vroeg: 'Zeg me toch hoe u heet.' Maar hij kreeg ten antwoord: 'Waarom vraag je naar mijn naam?' Toen zegende die ander hem daar. ³¹Jakob noemde die plaats Peniël, 'want,' zei hij, 'ik heb oog in oog gestaan met God en ben toch in leven gebleven.' ³²Zodra hij bij Peniël was overgestoken, zag hij de zon opkomen. Jakob liep mank.

Johannes 20:

⁹Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar; ze hadden de deuren afgesloten, omdat ze bang waren voor de Joden. Jezus kwam in hun midden staan en zei: 'Ik wens jullie vrede!' ²⁰Na deze woorden toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren blij omdat ze de Heer zagen. ²¹Nog eens zei Jezus: 'Ik wens jullie vrede! Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit.' ²²Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: 'Ontvang de heilige Geest. ²³Als jullie iemands zonden vergeven, dan zijn ze vergeven; vergeven jullie ze niet, dan zijn ze niet vergeven.'

²⁴Een van de twaalf, Tomas (dat betekent 'tweeling'), was er niet bij toen Jezus kwam.

²⁵Toen de andere leerlingen hem vertelden: 'Wij hebben de Heer gezien!' zei hij: 'Alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zij kan leggen, zal ik het geloven.' ²⁶Een week later waren de leerlingen weer bij elkaar en Tomas was er nu ook bij. Terwijl de deuren gesloten waren, kwam Jezus in hun midden staan. 'Ik wens jullie vrede!' zei hij, ²⁷en daarna richtte hij zich tot Tomas: 'Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen, en leg je hand in mijn zij. Wees niet langer ongelovig,

maar geloof.’ ²⁸Tomas antwoordde: ‘Mijn Heer, mijn God!’ ²⁹Jezus zei tegen hem: ‘Omdat je me gezien hebt, geloof je. Gelukkig zijn zij die niet zien en toch geloven.’

³⁰Jezus heeft nog veel meer wondertekens voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, ³¹maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Ik laat u even een plaatje zien van een legpuzzel. Het is weer hip om te legpuzzelen. Uit de mode geraakt door alle computerspelletjes, maar nu weer helemaal in vanwege de rust die er vanuit gaat. Nu wordt het weer gezien als het nieuwe mindfulness. Een avond rustig je hoofd leegmaken. Alle beeldschermen weg. Maar ik laat het u ook zien, omdat veel mensen zeggen: ‘Geloven is voor mij een puzzel geworden’. Waar vroeger alles als één geheel en duidelijk was, is het nu een legpuzzel van wel duizend stukjes. Je moet als gelovige echt je best voor doen om alles op een rijtje te houden en je maakt ook nog kans dat er verschillende stukjes weg zijn. Onder de kast, in ander dozen, ze zijn zoekgeraakt in de loop der jaren. Waar vroeger alles duidelijk was, zijn er nu opeens vele vragen,.....

ik geloof
dat ik geloof
in het geloof
maar heb geen geloof
in een geloof ik

Het geloof is onderhevig aan....twijfel,...ik geloof dat ik geloof in het geloof maar heb geen geloof in een geloof geloof ik,....waar we vroeger vast en zeker van waren, beginnen we nu te hakkelen,.....

Wij weifelen en twijfelen. Vragen kunnen zijn:

Mijn kinderen geloven niet meer, maar horen ze dan nog bij God?

Heeft God ook in de klimaatcrisis de wereld in Zijn hand?

Waarom moeten kinderen lijden?

Zijn miljarden mensen voor eeuwig verloren?

Thomas staat als twijfelaar te boek, de 'ongelovige Thomas', en is daardoor in een wat ongunstig daglicht komen te staan. Hij wil eerst de Opgestane zien en dan geloven. In onze moderne tijd van vragenderwijs geloven staat Thomas opnieuw in de belangstelling. De figuur van Thomas is herkenbaar voor moderne mensen. Hij stelt kritische vragen en wil eerst zien voor hij gelooft dat Jezus is opgestaan. Wie zou in zijn situatie niet hetzelfde verlangd hebben? De figuur van Thomas is met name ook herkenbaar voor jongeren. Eerst maar eens zien en dan geloven.....geloof jij het....waar dan? Geef me eerst een bewijs en dan wil ik wel eens zien of ik nog ga geloven.

In de uitleg is er vooral nadruk gelegd op vers 29 'Gelukkig zijn zij die niet gezien hebben en toch geloven'. Maar deze tekst wordt verkeerd gelezen als we niet aan Thomas denken, maar aan onze eigen situatie. Voor ons besef worden hier de mensen in twee groepen ingedeeld. Mensen die graag iets willen merken of iets willen zien van God en dan geloven en mensen die dat verlangen om eerst te zien hebben ingeruild voor een blind geloof. Omdat Jezus voor ons besef deze laatste groep gelukkig prijst, voelen we ons schuldig als we het bezwaar van de eerste groep maar al te goed kunnen aanvoelen. Wij horen in 'niet zien en toch geloven' een oproep ons op te werken tot een vorm van blind geloof. Het woord gelukkig verliest daardoor de feestelijke klank die het in Jezus mond nog moet hebben gehad. Wij horen er iets dreigends in: ongelukkig zijn zij die eerst willen zien.

Er staat eigenlijk:

Gelukkig zijn zij die niet zien en geloven....het woordje toch is er door de vertalers bijgezet. Jezus heeft ons op het oog. Wij die in de onmogelijkheid verkeren om Jezus alsnog te zien en daarom restloos zijn aangewezen op de ooggetuigen, van wie Thomas de laatste mocht zijn. Wij horen er bij voorbaat al bij.

Gelukkig zij die niet zien en geloven, staat er eigenlijk. Er staat niet :Gelukkig zij die niet zien en toch geloven. Het woordje toch mag er af.

De traditie heeft Thomas te negatief door dit woordje toch benaderd. In verschillende commentaren is Thomas een melancholische twijfelaar, die ondanks alles toch bij de gemeente mag horen. Deze negatieve benadering komen we in de Bijbeltekst zelf niet tegen. Vanuit de tekst is het eerder zo dat dit gedeelte een soort climax is waar de opstandingsberichten naar toe lopen. Er wordt gesproken over de achtste dag. Acht dagen wil meer zeggen dan een week later. Acht dagen vormen in de Joodse beeldtaal een periode die leidt naar een heil van hoger orde. De achtste dag geldt als de voltooiing van het paasfeest en het paasgetuigenis.

Ook als we naar de andere plaatsen kijken in het Johannes-evangelie waar Thomas wordt genoemd, dan valt de positieve houding van Thomas op. In tegenstelling tot andere discipelen, wordt Thomas niet gecorrigeerd door Jezus. Thomas is daar een gelovige die zoekt naar helderheid en van Jezus dan ook de kern krijgt te horen. Thomas ziet Jezus zoals Jezus gezien wil worden en Jezus wil zelf tastbaar aanwezig zijn. Er is geen tegenstelling tussen Thomas en de andere leerlingen wat het willen zien betreft. De anderen hebben ook pas geloofd, nadat zij de Heer hebben gezien en niet na het woord van Maria. Zij hebben gezien en op grond daarvan kunnen wij geloven!

De naam Thomas betekent tweeling. Thomas, Didymus, tweeheid, tweeling. Ik heb er een plaatje van een tweeling van een Afro-Amerikaans echtpaar die met verschillende huidskleuren zijn geboren. Een speling van de natuur. Deze tweeling laat twee kanten van één medaille zien. Thomas heeft de levensopdracht om telkens het andere te benoemen. Let maar eens op als we wat uitspraken tegtenover elkaar zetten in de lijn van Thomas:

Discipelen: wij hebben de Heer gezien.

Thomas: als ik niet zie in zijn handen het merkteken van de nagelen,

Zeggen wij: Jezus heeft Juda uitverkoren, dan zegt Thomas: zijn levensweg begint in Galilea.

Zeggen wij: Jacob, dan zegt Thomas: Ezau.

Zeggen wij: Jezus leeft, dan zegt Thomas: ik weet van zijn dood.

Zeggen wij: God laat niet varen het werk dat zijn hand begon, dan zegt Thomas: de mens drukt de schepping over de rand van de afgrond.

Zeggen wij in een uitvaartdienst: de gestorvenen is geborgen bij God, dan zegt Thomas: deze mens had langer moeten leven en staat hij naast de familie aan het graf.

Zeggen wij: Jezus is de vrede, dan zegt Thomas: waar is dat te zien in de wereld.

Discipelen: wij hebben de Heer gezien.

Thomas: als ik niet zie in zijn handen het merkteken van de nagelen,

Thomas moet kunnen zeggen: een ellendig leven is in Gods ogen het laatste nog niet. In de levensnacht van mensen sluimert het ochtendgloren. Dat is Pasen voor Thomas. Thomas wil geen Pasen dat langs de levens van de mensen heengaat. Hij wil de gekruisigde voelen. Hij wil weten of Jezus nog steeds de God is die naast de mensen staat. Thomas blijft in tweeën denken en spreken. Hij blijft het kruis zien terwijl de zon schijnt. In de vreugde rond de opstanding, stelt Thomas de vraag van de lijdenden: bent U er nog, Heer?

Thomas worstelt met de Levende Jezus, omdat de dood er nog is.

Jacob worstelt met de doodsengel bij de rivier de Jabbok, omdat hij leven wil. Voor beiden wordt het Pasen.

Jezus haalt Thomas op een bijzondere manier naar voren. Hij zegt bij wijze van spreken:

Gelukkig zijn zij die als een Thomas geloven. Gelukkig zijn zij die in tweeën leren denken en

leven en geloven. Gelukkig zijn zij die tussen de levenslustigen de ellendigen niet vergeten.
En tussen de ellendigen vasthouden aan de belofte van het leven.

We gaan dopen.

Het teken van de doop is verbonden worden met deze tweeheid. Verbonden worden met het getuigenis van Thomas over Jezus.

Verbonden worden met kruis én opstanding van Jezus.

Het teken van de doop is dat het Pasen worden zal.....

Amen.

